

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ
КАРЛО БИЈЕЛИЦКИ
У СОМБОРУ ЗА 2018. ГОДИНУ

Програме и пројекте Библиотеке у 2018. години финансирао је оснивач средствима за основну делатност уз подршку Покрајинског секретаријата за културу и јавно информисање АП Војводине, Националне службе за запошљавање и Министарства културе и информисања Републике Србије. Ове институције подржале су манифестације, послове дигитализације, набавку публикација и издавачку делатност.

Извештај о раду Градске библиотеке Карло Бијелички у Сомбору за 2018. годину	3
Библиотечка статистика за 2018. годину	3
Чланови	3
Коришћење фондова и услуга.....	3
Фондови	4
Принављање грађе	4
Електронска обрада библиотечко-информационе грађе у Cobiss програму.....	5
Дигитализација грађе.....	6
Матична служба.....	7
Акредитовани семинари.....	8
Библиотекарско друштво србије.....	8
Конференције, стручно-научни скупови.....	9
Завичајно одељење.....	10
Позајмно одељење.....	11
Дечје одељење.....	12
Делатности и услуге.....	15
Издавачка делатност.....	15
Књижара.....	17
Књиговезница.....	17
Књиге на кућну адресу.....	17
Нови веб-сајт.....	17
Програмски садржаји.....	17
Манифестације.....	20
Сарадња са установама, удружењима и невладиним организацијама.....	23
Програми народних књижница и читаоница у селима.....	24
Финансирање текућих инвестиција и програма јавних радова.....	24
Управни и Надзорни одбор библиотеке.....	25
Синдикат.....	26

БИБЛИОТЕЧКА СТАТИСТИКА ЗА 2018. ГОДИНУ

ЧЛАНОВИ

У библиотеку се прошле године први пут учланио или је обновио своје чланство **5201** корисник, 3154 женског и 2047 мушког пола, односно 6% укупног становништва Сомбора. Ове године предшколци, ученици основних и средњих школа чине заједно са студентском популацијом 56% укупног чланства. Поменути проценти добијени су посматрањем односа броја чланова и броја становника који је добијен последњим пописом становништва из 2011. године. Како се, нажалост, број житеља у Сомбору и околним селима (нарочито деце) последњих година драстично смањује, за претпоставити је да библиотечко чланство, као и увек, чини од 8 до 10% укупног становништва.

Право на потпуно бесплатно коришћење библиотечких фондова и услуга имала су деца предшколског узраста и ученици првог разреда основне школе, корисници социјалне помоћи те незапослени брачни парови и њихова деца.

Повлашћено чланство, уз симболично плаћање израде чланске карте, имали су старији од 65 година, незапослена лица, даваоци крви и особе са инвалидитетом и посебним потребама.

КОРИШЋЕЊЕ ФОНДОВА И УСЛУГА

У 2018. години читаоци су позајмили 57 634 књиге (обрт фонда 0,2) и 350 примерака новина и часописа.

Статистика бележи 3119 посета библиотечким читаоницама и 89 интернет-сесија; 7189 посета програмима, промоцијама и радионицама које су организоване у библиотеци. Овај број обухвата и посете разних стручних и туристичких група. Важно је напоменути да је корисницима од пре пар година омогућен WiFi, бежична рачунарска локална мрежа, тако да је број интернет-сесија на корисничким лаптоп рачунарима и паметним телефонима далеко већи, али још није обухваћен библиотечком статистиком.

Аутоматизација позајмице библиотечко-информационе грађе на Позајмном одељењу за одрасле кориснике и Дечјем одељењу омогућила је читаоцима да од куће, помоћу рачунара, преко COBISS/OPAC-а, а у оквиру сервиса *Моја библиотека*, резервишу или продуже позајмицу грађе. Било је 338 посета овог типа током којих су обављене 662 трансакција, резервације или продужења позајмице грађе.

Иначе, читаоци су могућност резервације наслова за које су били заинтересовани користили 3236 пута, а могућност продужења рока позајмице 8415 пута.

Међубиблиотечком позајмицом, за потребе одређених корисника, позајмљене су из других библиотека у Републици Србији **33** књиге. Сомборска библиотека је другим библиоте-

кама у Србији дала на привремено коришћење из својих фондова **7** књига.

Регистровано је **18100** посета интернет презентацијама библиотеке, од тога **16 000** посета на сајту библиотеке (www.biblioso.org.rs), и **2100** посета интернет презентацији Дечјег одељења (www.biblionica.rs). Фејсбук странице библиотеке прати 3586 особе.

ФОНДОВИ

На крају 2018. године библиотека располаже, по инвентару, књижним фондом у коме се налази **373 705** књига (4 књ. по становнику): 281 173 на српском, 66 427 на мађарском и 26 105 књига на осталим језицима.

У фонду серијских публикација чувају се примерци и годишта **665** наслова часописа, новина, недељника и магазина на српском, мађарском, немачком и осталим језицима, који су обрађени у оквиру **6144** инвентарне јединице. У електронском каталогу сада се налазе 431 записа (наслова, сигнатуре) и 3 271 инвентарних јединица (годишта).

Фонд некњижне грађе чине 295 библиографских јединица електронске и некњижне грађе: 264 примерка CD/DVD-а, **16** штампаних музикалија, нотних свезака, **15** примерака картографске грађе.

ПРИНАВЉАЊЕ ГРАЂЕ

Књижни фонд увећан је током године за **5049** примерака књига. Средствима које су обезбедили оснивач и Покрајински секретаријат за културу купљено је 1465 књига; Министарство културе Републике Србије откупило је 1628 примерка нових наслова, а 1956 примерка поклонили су издавачи, аутори, грађани Сомбора. Појединачно су књиге поклањали грађани Сомбора: Ксенија Јовановић, Наташа Штулић, Михајло Дојић, Маргита Стојадиновић, Милисав Лазаревић, Весна Ибрахимовић Брбаклић, Радмила Градински, Јадранка Радојчић, Милица Поповић, Марина Сунток, Кристијан Лукач, Бранка Јакшић, Загорка Љуботина, Андреја Палић Босиљка Рокнић, др Невенка Борковић, сликар Коста Катић. Вредан поклон стигао је за Завичајно одељење из Баје (Република Мађарска) од др Мајер Јаноша. Књиге су поклањале и установе и институције: Дом културе Студентски град, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Народна библиотека Србије, Институт за путеве, сви из Београда и Управа града Сомбора – кабинет градоначелника.

Фонд некњижне грађе увећан је за **5** CD-а и **1** примерак некњижне грађе.

Библиотека је примала бројеве **64** наслова серијских публикација: 46 на српском, 3 на мађарском, 4 на хрватском, 6 на македонском, 1 на русинском, 4 на енглеском језику; 4 за децу и 60 за одрасле читаоце.

	Куповина	Размена за Домете	Поклон
Новине	10		5
Часописи	4	11	31
Наша издања, часописи		3	

Библиотека је за све оgranке (14) куповала по један примерак *Сомборских новина*; оgranцима у Бачком Моноштору, Бачком Брегу и Светозару Милетићу КУД Владимир Назор из Сомбора поклонио је примерке *Мирољуба*, а примерке *Буњевачких новина* и *Тандрчка* поклонио је Буњевачки информациони центар из Суботице.

Наравно, серијске публикације које у виду поклона стигну једном, или стижу спорадично, не обрађују се.

ЕЛЕКТРОНСКА ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ГРАЂЕ У COBISS ПРОГРАМУ УЗАЈАМНА БИБЛИОГРАФСКО-КАТАЛОШКА БАЗА ПОДАТАКА

Сомборска библиотека, заједно са још 204 библиотеке у систему, као пуноправна чланица Виртуелне библиотеке Србије (ВБС) и корисник програмске опреме Cobiss3, активно учествује у систему узајамне каталогизације креирањем записа у узајамну библиографско-каталожу базу података COBIB. SR, која има преко три милиона библиографских записа, као и преузимањем библиографских записа из узајамног у локални електронски каталог.

У 2018. години на обради библиотечко-информационе грађе, у оквиру кооперативног online библиографског система и сервиса Cobiss у централном сегменту Cobiss3/ Каталогизација, радила су четири библиотекара са лиценцом за узајамну каталогизацију, односно додатним привилегијама за обраду монографских и серијских публикација, интегративних и електронских извора и редакцију. У Cobiss бази ради библиотекар - информатичар са лиценцом за узајамну каталогизацију и посебним дозволама за приступ електронској бази у свим сегментима система, на нивоу одговорности администратора, за самостално управљање корисничким именима и привилегијама, одржавање, дефинисање и ажурирање кодираних вредности за потребе локалне апликације базе ГБСО у оквиру програмске опреме Cobiss3.

У сегменту COBISS3 / Позајмица на Дечјем и Одељењу за одрасле кориснике раде библиотекар са лиценцом и одговарајућим привилегијама у аутоматизованом поступку позајмице.

На крају 2018. године у електронској библиографској бази ГБСО укупно је креирано, допуњено и преузето из узајамног електронског каталога 93 658

библиографских записа за све врсте публикација. Од тога су 16 027 креираних и 77 631 преузетих библиографских записа, односно 177 016 библиографских јединица. Рекаталогизовано је укупно 56 207 библиографских записа. Настављено је уношење у базу публикација које се налазе у лисном каталогу (стари књижни фонд). У електронском каталогу Библиотеке нала-

зи се 431 наслов серијских публикација, односно 3 271 библиографска јединица и 295 библиографских јединица електронске и некњижне грађе.

У оквиру локалних апликација велика пажња посвећена је уједначавању уноса и приказу локалних података који су намењени крајњим корисницима. Уједначеност је у великој мери обезбеђена форматом COMARC/H за податке о фонду. Широком кругу корисника је омогућено да путем сервиса WEB OPAC-а обављају претраживање како по узајамној, тако и по локалним базама библиографских записа свих библиотека које су укључење у систем.

Библиотека користи програмску опрему COBISS3 у свим сегментима библиотечко-информационог пословања.

COBISS ЕДУКАЦИЈА - КУРСЕВИ ОДРЖАНИ У НАРОДНОЈ БИБЛИОТЕЦИ СРБИЈЕ И БИБЛИОТЕЦИ МАТИЦЕ СРПСКЕ

1. Прелазак на Cobiss3/Каталогизацију са нормативном контролом.
  - Марина Брња, Марија Чачић, Горан Малбаша, Наташа Плавшић и Верица Сладојевић
2. Cobiss3/Исписи.
  - Верица Сладојевић
3. Употреба програмске опреме Cobiss3/Каталогизација – ажурирање CONOR базе.
  - Наташа Плавшић

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ГРАЂЕ

У on-line базу библиотеке, у коју је тренутно смештено 3.800 дигитализованих бројева наслова завичајне периодике са припадајућим метаподатцима што је укупно 41.205 страница. И ове године захваљујући ангажовању стручних и оспособљених лица по програмима Јавних радова Националне службе за запошљавање дигитална база је богатија за нове бројеве Сомборских новина и Годишњака Историјског друштва Бач-Бодрошке жупаније.

Настављена је и обрада OCR-ом дела Вељка Петровића, као припрема за објављивање друге књиге Сабраних дела Вељка Петровића.

МАТИЧНА СЛУЖБА

Вршење матичних функција одвијало се и у 2018. години у складу с групом закона и подзаконских аката који регулишу библиотечко-информациону делатност у Републици Србији.

У Западнобачком округу активно је сада, осим матичне библиотеке, 65 регистрованих библиотека и библиотечких јединица. У 2018. години регистроване су две библиотеке, једна специјална Галерије „Милан Коњовић“ у Сомбору и једна библиотека у предузећу општер типа Дома пензионера (Геронтолошки центар) у Сомбору.

Матична служба извршила је 15 надзора над стручним радом библиотека (три јавне општинске библиотеке у Апатину, Кули и Оџацима, Народно позориште и Дом ученика средњих школа у Сомбору, Предшколска установа „Бамби“ у Кули, основне школе у Сивцу, Руском Крстуру, Крушчићу, Станишићу, Риђици, Алекси Шантићу, Светозару Милетићу, Кљајићеву и Телечкој). Стручна помоћ у раду пружена је 73 пута.

На подручју округа спроведена је Анкета о библиотечком пословању у 2017. години у свим регистрованим библиотекама и добијеним подацима ажурирана је база Мрежа библиотека Србије. У матичној служби, применом метода библиотечке статистике, редовно се прати рад свих сеоских огранака и градских одељења.

Сомборска библиотека није имала својих кандидата за полагање стручног испита током прошле године. На подручју матичности, два кандидата су положила стручни испит и стекла звање књижничара: Анита Липтак и Снежана Обрадовић из Народне библиотеке „Бранко Радичевић“ у Оџацима.

Организован је групни одлазак библиотекара на један акредитовани семинар Алатке у руке – креирање и анимација прича уз помоћ ИКТ мајсторија у Нови Сад. Организована су два акредитована семинара у Сомбору: Мотивисани библиотекари покрећу свет и Библиотечка мрежа као пример културне дипломатије. Предавачи су биле Јелена Јовин из Библиотеке Матице српске, Беба Станковић из Народне библиотеке Србије и Даниела Скоковић из Народне библиотеке Пожега.

Матична служба координирала је и набавку библиотечко-информационе грађе. Библиотека је књиге у 2018. години куповала спроводећи поступак јавних набавки. Зорка Исаков радила је конкурсну документацију за пројекте Покрајинског секретаријата за културу у области набавке грађе и матичности. Ове године, први пут, све матичне библиотеке у Војводини добиле су у два наврата укупно 340.000,00 динара за вршење матичних функција.

Зорка Исаков присуствовала је редовном годишњем састанку библиотекара матичних служби војвођанских библиотека у Библиотеци Матице српске, састанку радника ових служби на нивоу Србије у Народној библиотеци Србије и учествовала је у раду кварталних сесија Секције за матичне библиотеке Библиотекарског друштва Србије.

Народне књижнице и читаонице Поред градских одељења, Библиотеку чине и стационарани огранци у четрнаест села на подручју града. И у 2018. години огранци су обављали своју делатност у промењеној организационој шеми. Петоро књижничара раде у по три огранка,

а сваки од њих отворен је за кориснике два дана у недељи. Овакав распоред узрок је и слабијим резултатима рада на селима што се види по статистичким показатељима рада и за 2018. годину.

АКРЕДИТОВАНИ СЕМИНАРИ (програми сталног стручног усавршавања)

Од 2014. године сви стручни радници у библиотечно-информационој делатности обавезни су да током године сакупе најмање шест бодова похађајући акредитоване семинаре који су намењени сталном стручном усавршавању. Сви библиотекари, књижничари и виши књижничари испунили су овај услов и у 2018. години.

- **Алатке у руке – креирање и анимација прича уз помоћ ИКТ мајстор(и)а;** Дани библиотека и библиотекара, Нови Сад 9. март: Зорка Исаков, Верица Сладојевић, Јелена Бачи, Ангела Визи и Маја Влајнић.
- **Ауторско право у библиотечно-информационој делатности;** УБ „Светозар Марковић“ Београд, 15. март. – Марија Чачић
- **Вики библиотекар;** УБ „Светозар Марковић“ Београд, 1. и 2. новембар: Жана Ђатовић.
- **Мотивисани библиотекари покрећу свет;** ГБ „Карло Бијелицки“ Сомбор, 17. и 18. октобар: Страхиња Косановић, Весна Трифуновић, Адриен Галић, Аница Пријић, Радмила Пајић, Радмила Лазаревић, Анђелија Пругинић, Бранислава Косановић.
- **Библиотечка мрежа као пример културне дипломатије;** ГБ „Карло Бијелицки“ Сомбор, 26. новембар: Анђелија Пругинић, Радмила Лазаревић, Бранислава Опачић, Страхиња Косановић, Ангела Визи, Весна Трифуновић, Адриен Галић, Аница Пријић, Радмила Пајић, Драгица Рајо Кнежевић, Горана Копоран, Иња Фирањ, Зорка Исаков.

Похађање COBISS курсева такође се бодује као похађање акредитованих семинара.

БИБЛИОТЕКАРСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ

У 2018. години тринаест стручних библиотечких радника било је учлањено у Библиотекарско друштво Србије.

- Зорка Исаков учествовала је у раду Секције за матичне библиотеке.
- Наташа Плавшић учествовала је у раду Комисије за каталогизацију.
- Наташа Туркић, Наташа Плавшић, Жана Ђатовић, Анђелија Пругинић, Верица Сладојевић, Марина Брња, Иња Фирањ присуствовале су радним сесијама и свечаном делу XV конференције Библиотекарског друштва Србије под називом Иновације и трендови у библиотекарству. Конференција је одржана у Београду и Чачку 12, 13. и 14. децембра. Нажалост, ни ове године чланови подружнице Западnobачког округа БДС-а нису изабрали своју нову управу (председника, секретара и делегате у Скупштину Друштва), тако да нико није учествовао у раду редовне годишње Скупштине БДС-а. Надамо се да ће тај проблем бити решен у 2019. години.

КОНФЕРЕНЦИЈЕ, СТРУЧНО-НАУЧНИ СКУПОВИ

БИБЛИОНЕТ 2018.

Дванаести стручно-научни скуп у организацији Заједнице матичних библиотека Србије одржан је у Библиотеци Матице српске у Новом Саду од 7. до 9. јуна. Тема скупа била је рукописна и стара штампана књига.

Радним сесијама присуствовала је Марија Чачић, дипломирани библиотекар у Завичајном одељењу.

XV конференција БДС и Дан библиотекара 2018

Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ била је домаћин скупа на коме је присуствовало више од 200 библиотекара из земље и иностранства. Програм конференције је обухватио свечано отварање, два предавања по позиву (Бреде Карун из Градске библиотеке у Крању и Тилмана Тегелера, руководиоца Библиотеке Института за источну и југоисточну Европу у Регенсбургу), четири радне сесије са 25 презентација, отварање изложбе „Библиотеке Моравичког округа“ у новој згради чачанске Библиотеке, обележавање Дана библиотекара Србије (14. децембар) са свечаном седницом Скупштине БДС на којој су додељене награде Друштва за 2018. годину, свечану вечеру и још много тога.

Конференцији присуствовала је Наташа Туркић, в.д. директора библиотеке и библиотекарке Наташа Плавшић, Марина Брња, Жана Ђатовић, Верица Сладојевић, Анђелија Пругинић и Иња Фирањ.

КОНФЕРЕНЦИЈА БИБЛИОТЕКА ЧЛАНИЦА COBISS РЕГИОНАЛНЕ МРЕЖЕ

У Институту информацијских знаности (IZUM) у Марибору одржана је (27–29. новембра 2018. год.) редовна конференција библиотека чланица COBISS регионалне мреже.

На COBISS конференцији предочени су значајни садржаји у глобалној библиографско информационој мрежи. Истакнут је значај ширења мреже, као и бројне користи укључивањем школских библиотека у COBISS систем.

Развојни тим ИЗУМ-а, са представницима националног центра НБС, у оквиру даљег унапређивања сарадње, ускладио је детаље у вези са преласком на каталогизацију са нормативном контролом, планираном за почетак 2019, као и наставак активности на едукацији библиотечно-информационих стручњака, односно подршци и прихватању иновација у информатичкој инфраструктури.

У делу скупа посвећеном представљању извештаја националних центара приказани су резултати COBISS Србија тима у периоду између две конференције.

Из сомборске библиотеке, као чланице COBISS регионалне мреже, учествовала је Верица Сладојевић, дипл. библиотекар-информатичар.

БЕОГРАДСКИ САЈАМ КЊИГА

По традицији, и 2018. године, 26. октобра библиотекари су посетили Међународни сајам књига у Београду. Захваљујући средствима добијеним за вршење матичних функција, минуле године сви запослени у Библиотеци имали су прилику да посете ову манифестацију.

За време посете обишли су штандове домаћих и страних издавача и упознали се са најновијом продукцијом, а присуствовали су и програмима које је Библиотекарско друштво Србије припремило у сарадњи са Амбасадом САД под заједничким називом Књиге повезују људе.

ЗАВИЧАЈНО ОДЕЉЕЊЕ

У 2018. години фонд Завичајног одељења приновљен је са 161 новим насловом, односно, 214 библиографских јединица, тако да на крају године, по инвентару, поседује 6208 публикација.

Библиотечка грађа, набављена путем обавезног примерка, куповине и поклона, електронски је обрађена и уврштена у фонд.

Настављен је рад на каталогизацији грађе из легата Мирослава Јосића Вишњића. Обрађено је укупно 450 публикација.

Марија Чачић, библиотекар на Завичајном одељењу, присуствовала је акредитованом семинару „Ауторско право у библиотечко-информационој делатности“, одржаном у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ у Београду, као и на дванаестом по реду, стручно-научном скупу Библионет, у организацији Заједница матичних библиотека Србије одржаном у Библиотеци Матице српске.

Овогодишњи Библионет са темом Рукописна и стара штампана књига окупио је, осим домаћих и специјалних гостију из региона, и истакнуте научнике и истраживаче ове области из Русије и Мађарске.

Марија Чачић је, током октобра и новембра, била ангажована на организовању књижевне манифестације Велкови дани на којој је имала учешће и као водитељ програма. У истом периоду обављала је послове лектуре, коректуре и уређивања Зборника саопштења са претходних Велкових дана.

Крајем године, завршени су послови на заштити публикација из фонда старе и ретке књиге Градске библиотеке „Карло Бијелицки“. Конзервација и рестаурација 22 раритетне књиге, као и ранијих година, обављена је у Библиотеци Матице српске, на Одељењу заштите публикација, а пројекат је финансиран од стране Министарства културе и информисања. Издвојена је нова група старих књига које је потребно заштитити од даљег пропадања. Предложене књиге се налазе у Библиотеци Матице српске и након увида у њихово физичко стање и процене вредности послова на техничким мерама заштите, конкурисаће се за финансирање овог значајног пројекта из области заштите старе и ретке библиотечке грађе у 2019. години.

ПОЗАЈМНО ОДЕЉЕЊЕ

КЊИГА НЕДЕЉЕ

Градска библиотека Карло Бијелицки у сарадњи са Издавачким предузећем Клио покренула је, у марту, промотивну акцију Књига недеље. Сваке недеље на Позајмном одељењу библиотеке, била је изложена нова књига, акција је трајала до септембра месеца, у оквиру које су поклоњене 24 књиге читаоцима и исти тај број књига остао је у фонду.

ПОСЕТА УЧЕНИКА ШКОЛЕ ВУК КАРАЏИЋ

Вук Караџић - Школа за основно и средње образовање са домом је дан школе обележила активностима које су трајале од понедељка 26. марта до четвртка 29. марта. У оквиру својих активности једна је била и посета нашој библиотеци 28. марта. Запослени су ученике упознали са радом установе и учланили их у библиотеку. Надамо се да ће бити наши редовни чланови и да ће посећивати библиотеку и у будуће.

СВЕТСКИ ДАН КЊИГЕ И АУТОРСКИХ ПРАВА

Светски дан књиге и ауторских права обележава се 23. априла сваке године на дан смрти два велика европска писца – Мигела де Сервантеса и Виљема Шекспира.

Одлука о обележавању Светског дана књиге и ауторских права донета је на Генералној конференцији УНЕСКО-а одржаној у Паризу 1995. године и од тада се пригодно обележава.

Тим поводом, на улазу у Позајмно одељење издвојена су и изложена дела ова два аутора коју библиотека поседује у свом фонду.

ПРОЈЕКАТ МИЛИОН КЊИГА ЗА СРБИЈУ ЗА ОПРЕМЉЕНИЈЕ БИБЛИОТЕКЕ

Крајем године Градска библиотека Карло Бијелицки скупила је знатну количину књига и на тај начин се прикључила акцији „Милион књига за Србију“ коју организује удружење Адлигат .

Циљ акције „Милион књига за Србију“ коју организује удружење Адлигат, је да најмање милион књига буде поклоњено библиотекама у региону.

ДЕЧЈЕ ОДЕЉЕЊЕ

СТАЛНЕ РАДИОНИЦЕ

Сталне радионице на Дечјем одељењу Сомборске библиотеке везане су за значајне датуме, личности и теме. Уз пратњу васпитача, учитеља и наставника 100 радионица посетило је преко 2 000 деце. Тематске радионице су едукативног и забавног карактера у зависности од теме и узраста одређене групе деце. СОМБОР-МОЈ ГРАД, ФЕЊЕР СЛИКОВНИЦЕ, ПЕТ ЧУЛА, ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО, СЛИКА ПРИЧА ПРИЧУ, ПУТ У СВЕМИР, ПОРОДИЦА ИМА КОРЕНЕ су наше сталне радионице. Запослени на Дечјем одељењу Градске библиотеке Карло Бијелички током целе године приређивали су сталну радионицу Читалиште, на којима су присуствовали малишани предшколских установа и основношколци. Уз организовање радионица, Библиотека бележи сталне групне посете предшколског и школског узраста. Боравећи у Библиотеци, деца упознају њен рад или се наменски организују часови и предавања. Водитељи радионица су запослени библиотекари Дечјег одељења .

ПОСЕТЕ ПРЕДШКОЛАЦА

Дечје одељење Сомборске библиотеке у сарадњи са Предшколском установом „Вера Гуцуња“ реализује уписивање свих полазника ове установе у библиотеку. Деца долазе у библиотеку, учествују у радионицама, добијају чланске карте. Овим путем упознајемо најмлађе Сомборце са разноврсним услугама библиотеке, подстичемо читање и стичемо сталне кориснике библиотечко-информационих услуга.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ДЕЧЈЕ КЊИГЕ 2018.

Међународни дан књиге за децу, уведен је пре скоро пола века како би се скренула пажња на потребе најмлађих читалаца. Обележава се 2. априла на дан рођења Ханса Кристијана Андерсена, творца Мале Сирене, Ружног Пачета и других бајки које су обележиле и обележавају детињство генерација и генерација деце широм планете. Празник књиге за децу, установљен је 1967. године на основу одлуке коју је донео UNESCO, како би се деци послала порука о магији књижевног надахнућа и важности развијања љубави према писаној речи. 11.04.2018. на Дечјем одељењу одржано је предавање Владе Арсића о безбедности деце на Интернету. Присуствовали су ученици средњих школа у Сомбору: Техничке, Економске и школе Свети Сава, као и представници МУП-а Сомбор. Тема актуелна и поучна не само за присутне

већ и за све оне који учествују у васпитању и образовању деце. Надамо се да смо овим предавањем иоле подигли ниво свести ових младих људи о томе колика опасност вреба иза једног погрешног клика на компјутеру

ЧАРОЛИЈА ЧИТАЊА

Милица Јовановић из удружења „Пријатељи деце Србије“ одржала је радионицу „Чаролија читања“ са ученицима осмих разреда школе „Никола Вукићевић“ и средњошколцима из Средње техничке школе. Деца су имала прилику да уђу у свет читања и писања на један дугачији начин.

ЦРВЕНКАПА

После вишемесечног рада на припремању представе имали смо још једну премијеру, 12. 06. 2018. у Сомборској библиотеци. Ученици 3-1 Основне школе „Братство јединство“ вредно су радили са својом учитељицом Агицом Видаковић Јовановић, библиотекарима Дечјег одељења Мајом, Ињом, Дејаном, Анђом и Радом уз стручну помоћ глумца Немање Бакића. Представа „Црвенкапа“ по тексту Љубивоја Ршумовића „Изволте у бајку са Црвенкапом“ одиграна је пред пуном салом деце, родитеља и учитеља. Громогласним аплаузом сви учесници су награђени и мотивисани за даљи рад.

ЛЕТЊЕ БИБЛИОТУРЕ

Кроз причу, песму, разговор и цртање деца различитог узраста су се и овог лета забављала на Дечјем одељењу. Сваке среде у подне читали смо, причали, цртали, сецкали и лепили. Летели смо на крилима маште, правили агамографе, упознали ајкуле, Сунђер Боба, Пипи Дугу Чарану и пловили бродићима по „једном тужном мору“. Уз лепе жеље за наредну школску годину растали смо се у нади да се видимо и следећег лета.

САРАДЊА БИБЛИОТЕКЕ И СЕЛФ-а

Сомборска библиотека и Психолошки центар за саветовање, едукацију и истраживање - Селф, реализовали су истраживање путем анкете у свим основним школама у Сомбору са циљем добијања информација о читалачким навикама наших корисника ради утврђивања тога како библиотеку можемо да учинимо занимљивијом и кориснијом за децу.

Основни циљ овог истраживања је да се утврди како можемо да мотивишемо децу да чешће долазе у библиотеку, више читају и чешће посећују садржаје који су организовани у библиотеци и како да унапредимо наше пословање.

ДЕЧЈА НЕДЕЉА 01. 10.– 05. 10. 2018.

И у 2018. години обележили смо Дечју недељу под слоганом „Моје је право да живим срећно и здраво – за одрастање без насиља“. Реализован је богат програм радионица за децу у којем је учествовало више од пет стотина малишана. Посетили су нас деца из Предшколске установе „Вера Гуцуња“ и свих основних школа у граду. Читали смо приче и правили фењер сликовнице, разговарали о породици и њеном значају и откривали знаменитости нашег града.

Угостили смо и писца за децу **Јасминку Петровић**, која је врло креативно и надахнуто представљала своје књиге и на тај начин анимирала и инспирисала децу на читање и размишљање.

Надамо се да смо едукативно-забавним програмом успели да допринесемо срећном и здравом детињству деце у нашем граду.

ГОЛУБИЋ 2018

Доделом награде Гран при Голубић 2018. за најуспешнију причу ученика основних и средњих школа завршава се манифестација Вељкови дани. Дана 23. 11. 2018. године окупили су се сви добитници овогодишњег конкурса, а ученици Музичке школе „Петар Коњовић“ улепшали су ово свечано вече својим музичким умећем.

На конкурс је пристигло више од 150 радова из земље и иностранства. Иновативност, стил, правопис, те мерила креативног и оригиналног рукописа одредили су редослед награда. Овом приликом желимо да се захвалимо свим ученицима, учитељима и наставницима, који су својим учешћем подржали наш конкурс Голубић.

Жири: председница: Рената Подлипец, професор српског језика и књижевности
чланови: Анђелија Пругинић и Радмила Лазаревић, библиотекарке Дечјег одељења.

Гран при Голубић 2018

„In astris stamen” ДУШАН ЦВИЈЕТИЋ, 4. разред Гимназија „Урош Предић”, Панчево

СУБРЕГИОНАЛНА РАДИОНИЦА ЗА БИБЛИОТЕКАРЕ У САРАЈЕВУ

Сомборска библиотека, редовно учествује на програмима које организује Goethe Институт у Београду, у циљу подршке библиотекама за развој индивидуалних стручних квалификација и унапређење понуде корисницима.

Овог пута гостовали смо на Субрегионалној радионици у Сарајеву у периоду од 26. до 28. 09. 2018. године. Тема радионице је била Медијска педагогија у библиотекама, а циљ коришћење практичних апликација за обраду фото-

графије и филма. Са колегама из Хрватске, Босне и Херцеговине, Републике Српске и Србије имали смо прилику да се упознамо са новим медијима и тако увидимо могућности које они пружају и олакшавају рад у библиотекама.

Радионицу су водиле Бјанка Француз и Јудит Бетгер библиотекарке Градске библиотеке из Минхена, а учесник Сомборске библиотеке је била библиотекарка Дечјег одељења Радмила Лазаревић.

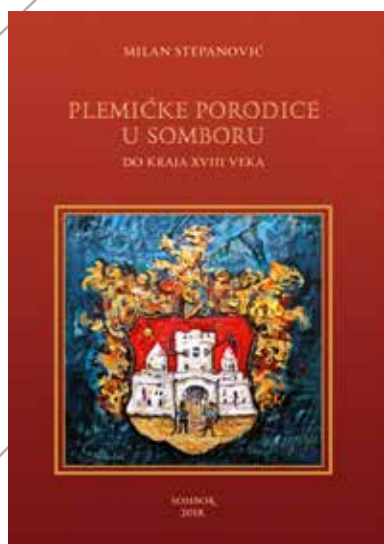
ДЕЛАТНОСТИ И УСЛУГЕ

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Издавачка делатност Градске библиотеке Карло Бијелички у Сомбору заузела је значајно место у пословању Библиотеке и у 2018. години. Број новообјављених наслова је и значајан и показатељ је доброг пословања.

Најзначајнија књига објављена је на самом крају 2018. године, у сусрет јубилеју 160 година постојања (1859–2019) Градска библиотека Карло Бијелички у Сомбору започела је објављивање сабраних дела Вељка Петровића. Прва књига приповедака садржи приче из књига Буња и други у Раванграду, Варљиво пролеће и Померене савести, које су првобитно објављене између 1921. и 1922. године.

Објављена су два електронска издања која су доступна на сајту библиотеке Молитвеник: метод музике у Новом завету и у Речи о Свечовеку Николаја Велимировића Станислава Кнежевића и Домаћи лист: илустровани часопис за народну привреду, поуку и забаву, спомен број 1890-1893.

Приче Давида Албахарија, из рукописа збирке Урушавање, објављене су у Зборнику саопштења са XI Вељкових дана.

Објављене су три збирке поезије Катарина Митровић Док чекам да прође (Сомборски књижевни фестивал), Борислав Косановић Песници умиру млади и Вучина Шћекић Ништа још прошло није, књига прича Чедомира Јаничића Et in Arcadia ego и путописни роман Монике Маширевић Авантуре са ходочашћа у Индији.

У сарадњи са УГ Норма објављене су књиге Сомборске племићке породице до краја XVIII века Милана Степановића и Сомбор 1918 проф. др Саше Марковића, значајне за завичајну историографију, са УГ Урбани Шокци објављена је књига Марије Шеремешкић Моноштор у повијести 2 и са Пливачким и ватерполо клубом Полет Сомбор 130 година пливања, 110 година ватерпола у Сомбору : 1887-1907-2017.

Објављене су и књиге Тихомира Петровића Огледи и критике и др Наде Тодоров Казивања о Сомбору у Србском дневнику.

ДОМЕТИ

Часопис за културу Домети, пролеће-лето, 2018. година, двоброј 172-173

Уређивање часописа потписују Драган Бабић, Кајоко Јамасаки, Војислав Карановић, Чедомир Јаничић и Тамара Бабић, те, као главни уредник, Саша Радојчић. Рубрике овог првог двоброја за 2018. године су Датум, Реч, Споне, Чин, Вредновања и Рељеф Раванграда.

Рубрика **Датум** посвећена је прошлогодишњем Сомборском књижевном фестивалу и, након уводне речи Тамаре Бабић, доноси прозне и песничке прилоге учесника фестивала – Владимира Арсенијевића, Вулета Журића, Јелене Ленголд, Звонка Карановића, Марка Томаша и Марјана Чакаревића. У питању су махом нови и необјављени текстови који показују висок квалитет стваралаштва ових аутора и најављују њихове будуће рукописе.

Рубрика **Реч** доноси нове кратке приче Дејана Атанацковића, актуелног добитника НИН-ове награде, као и Душана Савића, те поезију Омера Ћ. Ибрахимагића.

У рубрици **Споне** представљена је проза белоруског писца Виктора Супрунгчука (у преводу Дајане Лазаревић), поезија пољске песникиње Елизе Серјет (у преводу Агњешке Жуховске-Арент), те избор међужанровске англофоне књижевности у делима Романа Мурадова, Бруса Холанда Роџерса, Ворсане Шири, К. К. Стета, Арта Тејлора и Крејга Тејлора (у преводу Драгане Миљевић и Бојане Гајски).

Чин, рубрика посвећена позоришној уметности, доноси два обимна текста – први, о фестивалима у Вршцу, Пожаревцу, Алексинцу и Новом Пазару, потписује Миливоје Млађеновић, а други, о 51. Битефу, Зоран Р. Поповић.

У рубрици **Вредновања** су о новим књигама Енеса Халиловића, Августина Купше, Гиљерма Аријаге и Кристиана Новака писали Маријана Јовелић, Бранко Ђурчић и Срђан В. Тешин.

Рељеф Раванграда доноси текст о традицији градње виолина у Србији Станислава Кнежевића.

Часопис за културу Домети, јесен-зима, 2018. година, двоброј 173-174

У Рубрици **Датум** објављена је беседа Горана Петровића „Колико чега стаје на полицу кућне библиотеке“ поводом доделе награде Вељкова голубица за свеукупно приповедачко стваралаштво на Вељковим данима.

У Рубрици **Реч** налази се шест прича Давида Албахарија из рукописа збирке Урушавање. Поезија Ђорђо Сладоја, Ненада Трајковића и Оливера Милијића, приче Сентандреја Мирка Магарашевића и Необична писмо Жарка Радаковића.

Рубрика **Споне** доносе приче Давида Турашевила *Лет* из Совјетског савеза и Мори Понсовија *Обиље* које је са енглеског односно шпанског превео Предраг Шапоња.

Вредновања доносе текстове Бранка Ђурчића *У Гогољевом шињелу* (Алексеј Славовски, *Ја нисам ја*, превео са руског Новица Јањушевић, Београд:

Архипелаг, 2016) и Бранислава Марковића *Случај винча* (Горан Милушиновић, *Случај винча*, Београд: Лагуна, 2017).

Чедомир Јаничић и Лидија Пришинг писли су у рубрици **Релјеф Раванграда** о уметнику Драгану Ракићу.

У нашој јавности часопис *Домети* оцењен је као незаобилазни пут ка осветљавању релевантног књижевно уметничких стваралаштва.

КЊИЖАРА

Књижара је отворена у новембру 2016. године и налази се у згради Библиотеке у улици Краља Петра I број 11. У својој понуди књижара има издавачку продукцију наше библиотеке - књиге и сувенире, као и публикације водећих издавачких кућа из Србије. Књижара нуди услуге читавања електронских докумената, штампања, фотокопирања и корицења.

КЊИГОВЕЗНИЦА

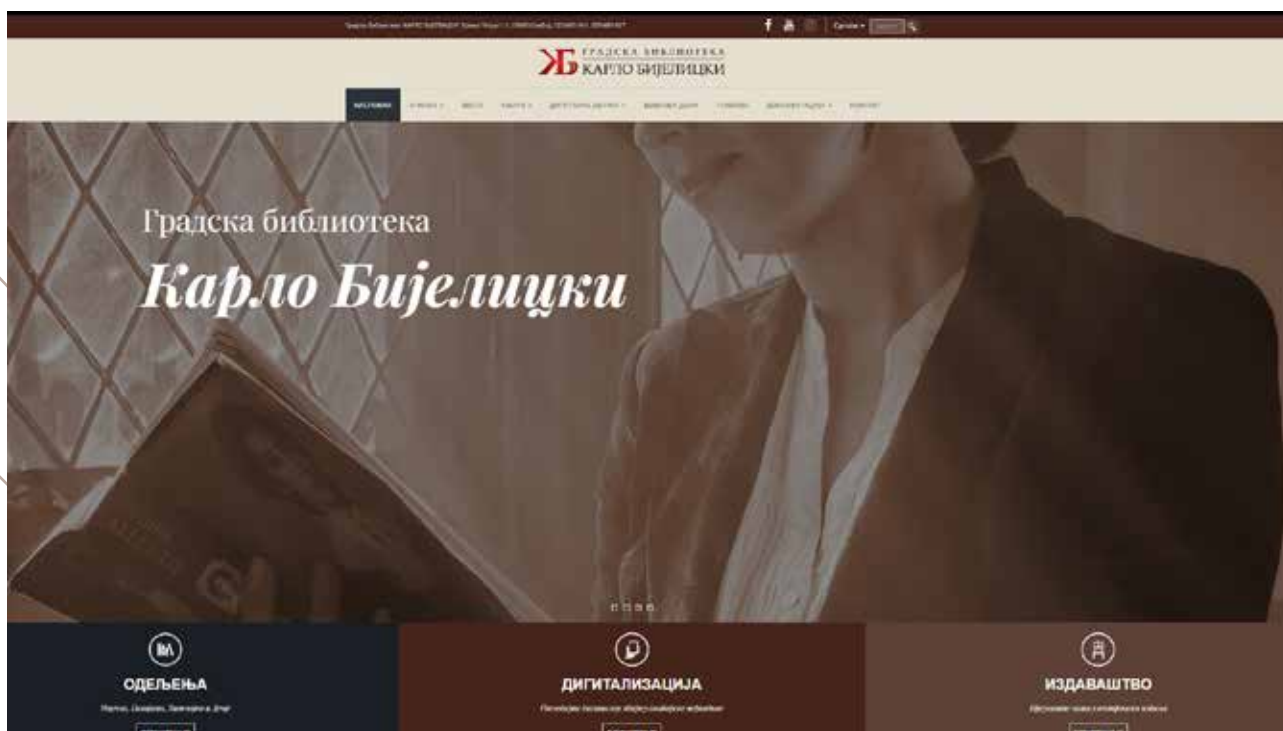
Бавећи се пословима из делокруга заштите библиотечно-информационе грађе, запослени у књиговезници су укоричили 891 примерак књига (четири књиге за КУД „Владимир Назор“ у Сомбору), 61 свеска новина и часописа (четири свеске за КУД „Владимир Назор“ у Сомбору) 10 школских матичних књига (Медецинска школа у Сомбору, Средња школа „Свети Сава“ у Сомбору, ОШ „Братство јединство“ у Сомбору, ОШ „Никола Тесла“ у Бачком Брестовцу) и четири повеље.

У књиговезници се фотокопира библиотечно-информациона грађа и библиотечка административна документација, књиговезничарке су велик део 2018. године провеле радећи у књижари која се налази у приземљу библиотечке зграде. Такође, биле су ангажоване на пословима годишњег инвентара и на дистрибуцији библиотечких издања, књига и Часописа за културу *Домети*.

КЊИГЕ НА КУЋНУ АДРЕСУ

Библиотечка услуга, покренута 2017. године, намењена је особама старије животне доби, особама које су слабије покретне или непокретним лицима. Осим ношења књига на кућну адресу грађана, књиге се носе и у Геронтолошки центар Сомбор.

НОВИ ВЕБ-САЈТ

У току 2018. године у сарадњи са осталим одељењима реконструисана је и редизајнирана веб-презентација и on-line база.

Нови веб-сајт у потпуности одговара новим трендовима и захтевима корисника.

ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ

Библиотека је током 2018. године организовала преко 40 књижених вечери, организоване су изложбе, трибине и предавања, и различите акције намењене промовисању библиотеке и њених услуга.

На самом почетку године, наше најверније читаоце, у сарадњи са LINKgroup, наградили смо са бесплатним онлине курсевима за усавршавање професионалних вештина.

Поводом Дана Града Сомбора, 16. фебруара, у Свечаној сали здања Жупаније, организовано је представљање књиге *Историја Сомбора – град кроз векове*.

Традиционално је организована и

промоција књиге добитника **НИН**-ове награде. Роман Дејана Атанацковића *Лузитанија* представљен је у суботу, 24. марта 2018. године, у Сомборској библиотеци. Поред лауреата, о роману су говорили и проф. др Саша Радојчић и Драган Бабић, а домаћин вечери била је Наташа Туркић.

Поводом светског дана књиге, 23. априла, за своје читаоце, приредили смо промоцију најчитаније књиге на Позајмном одељењу, то је била књига Марка Видојковића *Е баш вам хвала*.

Организоване су књижевне вечери на којима су своје књиге представили млади књижевници Богдан Стевановић, Нина Новак из Словеније и Андрија Терзић.

У мају и јуну представљен је роман *Гранични случај* Бојане Ђоковић, збирке прича *Без драги моји* Лидије Ћирић и *Твитер приче* Драгана Бабића, књига *Оклеветана* књижевност др Бориса Булатовића и часопис *Балканске вертикале*.

Гости наше библиотеке били су и Драгана Рајбловић, прва жена са Балкана која се попела на највиши врх света, Горан Николић, слабовиди спортиста који је истрчао 55 узастопних маратонских трка за 55 дана и Снежана Радојичић, писац и номад на бициклу.

Организоване су и промоције књига објављених у издању Градске библиотеке:

15. мај: *Преживећу* *Авантуре с ходочашћа у Индији* ауторке Монике Маширевић,

4. септембар: збирка поезије *Песници умиру* млади Борислава Косановића;

24. октобар: књига *Моноштор у повијести 2* Марије Шеремешкић;

30. октобар: *Племићке породице у Сомбору* Милана Степановића;

20. новембар: *Казивања о Сомбору у Србском дневнику* коју су приредиле проф. др Нада Тодоров и МА Данка Ивошевић.

ПРОГРАМИ ОРГАНИЗОВАНИ ПОВОДОМ 100 ГОДИНА ОД ПРИСАЈЕДИЊЕЊА ВОЈВОДИНЕ СРБИЈИ

Промоција књиге *Сомбор 1918 – остварена нада и неускраћена права*

У Великој Сали здања Жупаније, у организацији Скупштине града, удружења грађана *Норма*, Градске библиотеке *Карло Бијелички* и Педагошког факултета у Сомбору одржана је, у четвртак, 8. новембра, промоција књиге *Сомбор 1918 – остварена нада и неускраћена права* историчара проф. др Саше Марковића.

Уводну реч изрекла је градоначелница Сомбора Душанка Голубовић, која је поздравила заједнички пројекат три сомборска издавача, посвећен 100-годишњици присаједињења Сомбора и Војводине Србији, истакавши вредност и значај проучавања прошлости града и његове историјске баштине који су, уједно, и путоказ будућности.

У име издавача присутне је поздравила Наташа Туркић, в.д. директорица Градске библиотеке Карло Бијелички, а затим су о књизи проф. Марковића, уз аутора, говорили и њени рецензенти проф. др Жељко Вучковић и проф. др Михаел Антоловић, као и уредник књиге Милан Степановић. Наглашено је да је студија проф. Марковића до сада јединствена у завичајној историографији, те да одише озбиљношћу, рационализмом, изузетном обавештености, фактографским обиљем, исцрпношћу анализе и храброшћу у суочавању са постављеним питањима. Она јесте сомборска како по својој тематици, тако, и пре свега, по свом духу, рекли су представљачи књиге. У свом обраћању аутор књиге је нагласио да је Сомбор за њега неисцрпна научна инспирација, од времена просветитељске мисије Аврама Мразовића до догађаја у XX столећу, те да историјски период о коме књига пише представља завршно остварење вековних тежњи сомборских Срба и Буњеваца, односно овдашњег словенског живља.

Промоцију су својим наступом увеличали чланови Певачке групе етномузиколошког смера Средње музичке школе Петар Коњовић и вокална солисткиња Миона Илић, студенткиња сомборског Педагошког факултета.

Промоција књиге *Од досељења до присаједињења - Прваци Срба у Војводини*

Монографија је објављена поводом стогодишњице од присаједињења територија данашње Војводине Србији.

Промоција је организована 13. новембра, а о књизи су говорили: Миодраг Пушкар, представник издавачко-књижарског предузећа Богуновић из Новог Сада и Мирослав Јаћимовић, историчар, аутор монографије.

ИЗЛОЖБА ХЕРАЛДИКА И ИДЕНТИТЕТ

Хералдика је помоћна историјска наука која се бави проучавањем настанка, развоја, теорије и праксе грбова. Од тренутка усвајања, грб постаје саставни део идентитета свога власника, његов alter ego, нешто између потписа, портрета и личне карте, а помало и све то скупа. Основне карактеристике грба су његов стабилни садржај, подложност општим начелима која регулишу обавезне и опционалне елементе композиције грба, и његова наследност, што значи да грб постаје профил и лик свих својих носилаца кроз генерације и кроз времена. Као такав, грб прецизно региструје успоне једног рода, па и читавог његовог територијалног или државног устројства, али често и падове, искушења и страдања.

Ова изложба садржи елементе неких претходних изложби, одржаних у Београду и у Тополи, које су се бавиле хералдиком Карађорђевог дома, јер је у историјском контексту државна симболика Србије и национална хералдика Срба и других народа са којима су Срби делили

и деле заједничку судбину, неодвојиво повезана са хералдичком синтагмом савременог владалачког дома.

У среду, 28. новембра 2018. године, Драгомир Ацовић, аутор изложбе, архитекта и хералдичар, члан Крунског већа, одржао је предавање на тему:

Каква је веза између херадике и идентитета (личног, убикационог, националног, конфесионалног), између личне и колективне прошлости, садашњости и будућности и симболичког језика којим се тај идентитет успоставља и декларише?

МАНИФЕСТАЦИЈЕ

СОМБОРСКИ КЊИЖЕВНИ ФЕСТИВАЛ

Трећи Сомборски књижевни фестивал одржан је у организацији Градске библиотеке „Карло Бијелички“ и уз подршку Скупштине општине Сомбор и Културног центра „Лаза Костић“. У петак, 11. маја, уприличено је свечано отварање на којем су се публици обратили Наташа Туркић, в.д. директора Библиотеке, и уредништво Фестивала, Тамара и Драган Бабић.

Након тога уследио је разговор са Слободаном Тишмом и Дарком Тушевљаковићем, награђиваним прозаистима и активним учесницима наше савремене књижевне сцене. Стваралаштво ових аутора публици је приближио Драган Бабић који је говорио о њиховим до-

садашњим насловима, утицају рок музике и савременог тренутка на њихово писање, као и о очекивањима које читаоци ових аутора имају од њихових наредних дела. Тишма и Тушевљаковић су се представили читањем исечака из нових и до сада необјављених рукописа којима су сомборској публици најавили будуће наслове. Најзад, у разговору са Тамаром Бабић, ови писци су говорили о својим поетичким оквирима, процесима писања,

стваралачким тежњама и утицају који су значајне награде којима су овенчани – НИН-ова, односно Европска награда за књижевност – имале на њихову рецепцију и однос читалаца према њиховом раду.

Друго фестивалско вече отворено је доделом награде на конкурс за другу књигу аутора млађих од тридесет и пет година, што је јединствен конкурс у оквирима савременог стваралаштва младе генерације писаца код нас. Ове године је пристигао двадесет и један рукопис, а награђена је збирка песама *Док чекам да прође* београдске

песникиње Катарине Митровић која се потом представила публици читањем и разговором са члановима жирија. Потом је уследило представљање Петра Матовића, Саше Радојчића и Николе Вујчића, о чијем је опусу, позицији у актуелној песничкој продукцији, тематским и формалним тенденцијама, као и о наградама којима су овенчани, говорио Бранислав Живановић. Уз надахнуто читање, ови аутори су, одговарајући на питања Тамаре Бабић, открили детаље о својим песничким почецима, ставове о односу младе и средње генерације српских песника, те могућностима допирања поезије до ширег круга читалаца.

Овогодишњи Сомборски књижевни фестивал одржан је у Галерији Културног центра „Лаза Костић“ уз значајно присуство публике која је након програма разговарала са гостима и поделила своје утиске о њиховом раду, што, заједно са интересовањем медија, доказује неопходност одржавања програма овог типа у Сомбору.

ДАН ЛАЗЕ КОСТИЋА

Поред награђених песникања, у програму су учествовали Наташа Туркић, в.д. директора библиотеке и ученици Гимназије Вељко Петровић и Музичке школе „Петар Коњовић“.

У оквиру манифестације представљена је збирка поезије Душка Новаковића, *Право на конфете*, треће књиге у Библиотеци Венац Лазе Костића.

ПОДУНАВСКИ ДАНИ ЈАНОША ХЕРЦЕГА

Градска библиотека Карло Бијелички приредила је Подунавске дане Јаноша Херцега под покровитељством града Сомбора и Министарства културе и информисања

Подунавски дани Јаноша Херцега одржани су 13. и 14. септембра 2018. године, у сали Дечјег одељења Градске библиотеке Карло Бијелички. У четвртак, 13. септембра, првог дана манифестације, приказан је документарни филм *Људи с камером - Историја јужнорегијских пионира кинематографије*, Шандор Лифка и Ернест Бошњак, сценарио и режија:

Золтан Шифлиш, превод са мађарског: Атила Сабо. Након поздравне речи Наташе Туркић, присутнима су се обратили академик Јожеф Ј. Фекете и Золтан Шифлиш. Другог дана манифестације, Наташа Туркић, в.д. директора библиотеке уручила је књижевну награду Херцег Јанош, за трајно животно дело, Марији Вашађи, књижевници из Сомбора. О лауреату и њеном раду говорили су чланови жирија академик Јожеф Ј. Фекете, председ-

ник жирија, Иштван Беседеш, књижевник, уредници и издавач и Петер Шинковић, прошлогдишњи лауреат, књижевник и новинар. Награда је уметничко дело академског вајара Петера Мраковића, бронзана статуета коју су излили Миладин и Страхиња Ђаковић, добротвори награде из ЗР Пеле из Сивца.

Одлука о Књижевној награди „Херцег Јанош“ 2018.

Оцењивачка комисија, коју је именовао директор Градске библиотеке „Карло Бјелицки“, у саставу: Иштван Беседеш, књижевник, Јожеф Ј. Фекете, књижевник, (председник) и Петер Шинковић, књижевник, књижевну награду „Херцег Јанош“ за 2018. годину једногласно је доделио Марији Вашађи, књижевници из Сомбора. Ауторка је, пошавши од прикупљања етног-

рафске грађе, преко преводилачких изазова у области лепе књижевности, записа о уметности (музици и сликарству), префињеним стилем одвојила себи недирнуту чистину у војвођанској мађарској прози. Овај простор је уобличен делима *Silentium album*, *Pokolkerék*, *Fabella Domi*, *A Kruspér-udvar angyalai*, романима који нас враћају кроз векове, а чији лајтмотив су породична историја, приповедање о једној, или пак о више фамилија на овом вишенационалном простору Сомбора и Бачке. Језик ове списатељице изузетне ерудиције високих је стандарда, уз истанчаности даје мађарском језику старински призвук, артикулишући тако историјски, фантастични, контемплативни прозни текст.

XII ВЕЉКОВИ ДАНИ

Градска библиотека „Карло Бијелички“ и Организациони одбор Вељкових дана приредили су XII Вељкове дане под покровитељством Града Сомбора. Књижевна манифестација „Вељкови дани“ одржана је 22. и 23. новембра 2018. године.

Први дан манифестације одвијао се у Великој сали Скупштине града и обележен је Округлим столом на тему „Повратак приче у савременој српској прози“. У име града Сомбора присутнима се обратио Немања Сарач, члан градског већа задужен за област културе и образовања. Свечаност је, отворила Наташа Туркић, в.д. директора библиотеке, а програм је водила Марија Чачић, руководилац Завичајног одељења. Учесници Округлог стола били су проф. др Александар Јерков, др Марко Недић, др Јасмина Врбавац, проф. др Слободан Владушић и др Милета Аћимовић Ивков. Уводно слово дао је проф. др Тихомир Петровић, председник Организационог одбора Вељкових дана, након чега је представио госте.

У завршном делу манифестације Марија Чачић, руководилац Завичајног одељења, прогласила је лауреата за 2018. годину и изнела образложење одлуке о додели награде.

Другог дана манифестације, на Дечјем одељењу Рената Подлипец, председница жирија, Радмила Лазаревић и Анђелија Пругинић, библиотекарке и чланице жирија уручиле су награде добитницима. У програму су учествовали ученици Музичке школе Петар Коњовић.

Лауреат Горан Петровић

Горан Петровић (Краљево, 1961) већ дуго ужива углед једног од најзначајнијих савремених српских писаца, подједнако цењеног како међу критичарима, тако и у ширим читалач-

ким кругovima. Пише приповетке и ромane, a поједина његова дела прилагођена су за извођење у позоришту, на телевизији и радију (прва позоришна адаптација Петровићеве прозе остварена је представом Опсада цркве Светог спаса Народног позоришта у Сомбору, 2002. године. Објавио је књигу кратке прозе Савети за лакши живот (1989), роман Атлас описан небом (1993), збирку приповедака Острво и околне приче (1996), роман Опсада цркве Светог Спаса (1997), роман Ситничарница Код срећне руке (2000), збирку приповедака Ближњи (2002), књигу изабране кратке прозе Све што знам о времену (2003), драмски текст Скела (2004), збирку приповедака Разлике (2006), књигу записа Претраживач (2007), новелу Испод таванице која се љупса (2010) и драмски текст Матица (2011).

Двадесетак његових прича заступљено је у антологијама српске приче у земљи и иностранству. Петровићеви романи и приче објављени су у више од сто издања, од чега педесет у преводу на француски, руски, шпански, немачки, италијански, бугарски, словеначки, пољски, украјински, македонски, енглески, мађарски, чешки, словачки, грчки, холандски и персијски језик. Горан Петровић је добитник више књижевних признања, међу којима су књижевна стипендија Фонда Борислава Пекића, Просветина награда, награда

„Меша Селимовић“, Рачанска повеља, НИН-ова награда за роман године, Виталова награда, Октобарска награда града Краљева, награда Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године, награде „Борисав Станковић“, „Светозар Ћоровић“, „Иво Андрић“, „Лаза Костић и друге. Члан је Српског књижевног друштва и Српског ПЕН центра. Од 2012. године, дописни је члан САНУ, а за редовног члана изабран је 8. новембра 2018. године. Живи и ради у Београду.

САРАДЊА СА УСТАНОВАМА, УДРУЖЕЊИМА И НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

СТУДЕНТИ – ПРАКСА

Пракса студената Педагошког факултета у Сомбору, реализована је у пролећном и јесењем семестру. Студенти, смера библиотекар-информатичар, у склопу своје наставе долазили су на Позајмно одељење, Научно и Дечје одељење и запослени су их укључивали у рад.

САРАДЊА СА ГИМНАЗИЈОМ ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ

У сарадњи са Гимназијом Вељко Петровић објављен је други број часописа Књижевни годишњак за школску 2017/2018. годину.

САРАДЊА СА СИГУРНОМ КУЋОМ У СОМБОРУ

У октобру месецу 2018. год потписан је Споразум о сарадњи између Сигурне куће и Градске библиотеке „Карло Бијелички“ Сомбор.

Сарадња омогућава да жене које су тренутно збринуте и налазе се на смештају у Сигурној кући, могу да користе одељење библиотеке и бесплатно позајмљују књиге. Такође, током књижевних и културних вечери и различитих едукативних програма у библиотеци, ради постепене интеграције у заједницу, жене ће имати прилику да се упознају и са овим садржајима.

Том приликом библиотеци Сигурне куће града Сомбора, Градска библиотека Карло Бијелички је донирала око 70 наслова.

***

Поводом Дана жена одржано је предавање на тему Умеће живљења у Библиотеци, у сарадњи са НВО Женска алтернатива и Песничко вече у Геронтолошком центру, са УГ Раванградско пролеће.

У сали Градске библиотеке, познати сомборски плесни клуб *Ravangrad dance* организовао је промоцију спота *The dark waltz*.

Светски дан поезије, 21. март, прослављен је заједно са чланицама Женског форума (СВМ).

Ротари клуб Сомбор и Градска библиотека организовали су, 9. октобра, представљање књиге *Маратонац* и документарног филма *Отворених очију* о Горану Николићу. Горан Николић је слабовиди спортиста из Крагујевца, који је истрчао 55 узастопних маратонских трка за 55 дана.

Гост Библиотеке и Центра за индивидуални развој и унапређење друштва – Психозон, била је проф. др Снежана Миленковић, председница Српског друштва за интегративну арт психотерапију, поводом светског дана менталног здравља. Она је одржала предавање на тему *Душа мисли у сликама*, 10. октобра 2019. године.

Поетско вече – Стихови фијакером лутају, организовано је 23. октобра, у сали Градске библиотеке, у сарадњи са представницима радија Нови радио Сомбор.

ПРОГРАМИ НАРОДНИХ КЊИЖНИЦА И ЧИТАОНИЦА У СЕЛИМА

Алекса Шантић

Одржано је: девет радионица са децом предшколског и основношколског узраста.

Бездан

Приређене су две изложбе *Ускршње рукотворине*, *Старинске шоље* и књижевни програм поводом *Дана мађарске поезије*.

Кљајићево

Приређен је књижевни програм за децу поводом *Дана књиге* и организована је посета предшколаца.

Светозар Милетић

Одржана је радионица за децу.

Телечка

Приређена је изложба *Ускршње рукотворине*, организован је књижевни програм поводом *Дана мађарске поезије*; одржано је шест радионица за децу *Мозгалице* и *Бајке за преподне*, организована је посета ученика нижих одељења основне школе.

ФИНАНСИРАЊЕ ТЕКУЋИХ ИНВЕСТИЦИЈА И ПРОГРАМА ЈАВНИХ РАДОВА

Уз средства оснивача библиотека је путем конкурса у државним институцијама и фондацијама обезбедила средства за даље уређење и опремање Библиотеке и послове дигитализације кроз програме јавних радова.

- Национална служба за запошљавање 404.612,52 динара *Пројекат јавни радови Дигиталне старине*
- Град Сомбор – буџет 250.000,00 динара *Часопис за културу Домети*

- Град Сомбор – буџет 800.000,00 динара *Вељкови дани*
- Град Сомбор – буџет 100.000,00 динара *Подунавски дани Јаноша Херцега*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 170.000,00 динара *Домети*
- Министарство културе и информисања 150.000,00 динара *Часопис за културу Домети*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 300.000,00 динара *Суфинансирање матичне делатности*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 25.000,00 динара *Набавка књига и других публикација за јавне општинске и градске библиотеке у АП ВОЈВОДИНИ у 2018.години.*
- Министарство културе и информисања 120.000,00 динара *Подунавски дани Јаноша Херцега*
- Министарство културе и информисања 787.000,00 динара *Заштита дела раритетних књига Градске библиотеке „Карло Бијелички“ у Сомбору*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 40.000,00 трошкови обављања матичних функција Градске библиотеке „Карло Бијелички“ Сомбор
- Министарство културе и информисања 91.400,00 динара исплата средстава за откуп публикација по Конкурсу за откуп

УПРАВНИ И НАДЗОРНИ ОДБОР БИБЛИОТЕКЕ

У протеклој години на седницама Управног и Надзорног одбора Библиотеке разматрана су важна питања и донешене су значајне одлуке:

Управни одбор Градске библиотеке „Карло Бијелички“

- Усвајање висине чланарине Градске библиотеке „Карло Бијелички“ за 2018. годину;
- Формирање комисије за примопредају дужности;
- Ступање на дужност в.д. директора Наташа Туркић
- Разматрање и усвајање извештаја о раду Библиотеке за 2017. годину;
- Разматрање и усвајање финансијског извештаја и финансијских показатеља Библиотеке за 2017. годину;
- Констатовање Записника буџетске инспекције;
- Измена Правилника о накнадама трошкова и примањима запослених у Градској библиотеци „Карло Бијелички“ Сомбор;
- Усвајање Правилника о стицању и расподели сопствених средстава Библиотеке;
- Усвајање Правилника о повреди радне дисциплине и дисциплинског поступка у Градској библиотеци „Карло Бијелички“ Сомбор;
- Усвајање Правилника о организовању Књижевне смотре „Вељкови дани“ Градске библиотеке „Карло Бијелички“ Сомбор;

- Усвајање измене плана јавних набавки за 2018.године;
- Усвајање предлога Програма рада Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор за 2019.годину;
- Расписивање конкурса за избор директора библиотеке;
- Враћање запослених на посао по правоснажним судским пресудама;
- Избор- предлог кандидата за директора библиотеке;
- Усвајање Правилника о организацији и спровођењу пописа имовине и обавеза Библиотеке;
- Одлука о формирању комисија за попис финансијске, нефинансијске имовине и централне комисије.

Надзорни одбор Градске библиотеке „Карло Бијелицки“

- Ступање на дужност в.д. директора Наташа Туркић;
- Разматрање и усвајање извештаја о раду Библиотеке за 2017.годину;
- Разматрање и усвајање финансијског извештаја и финансијских показатеља Библиотеке за 2017. годину,
- Констатовање Записника буџетске инспекције.

СИНДИКАТ

Синдикати јавних служби заједнички су заступали интересе о побољшању материјалног, економског и друштвеног положаја запослених у институцијама културе.

Редовна седница Извршног одбора НСЈСВ одржана је фебруара 2018. године у Сомбору, у просторијама НСЈСВ, у којима је одржана и седница Председништва НСЈСВ, новембра 2018. године на којима је присуствовала Верица Сладојевић, као члан. На седницама су анализирани досадашње активности синдиката са посебним освртом на информације о стању социјалног дијалога (Закон о јавној управи, остали закони и колективни уговори). Усвојен је план активности за наредни период.

Синдикат библиотеке упознат је, од стране послодавца, са процесом рационализације који се поново спроводи по Одлуци о максималном броју запослених у систему јавног сектора града Сомбора.